

Cystenaaltjes aanpakken met doordachte rassenkeuze

28 januari 2025
Oudenaarde

Wie zijn ze?

Aardappelcystenaaltjes

- *Globodera* rostochiensis (pathotype 1 – 5)
- *Globodera* pallida (pathotype 1 – 3)
- Enkel toename van aantal cysten en schade in aardappelen (en tomaten, aubergines, ...)

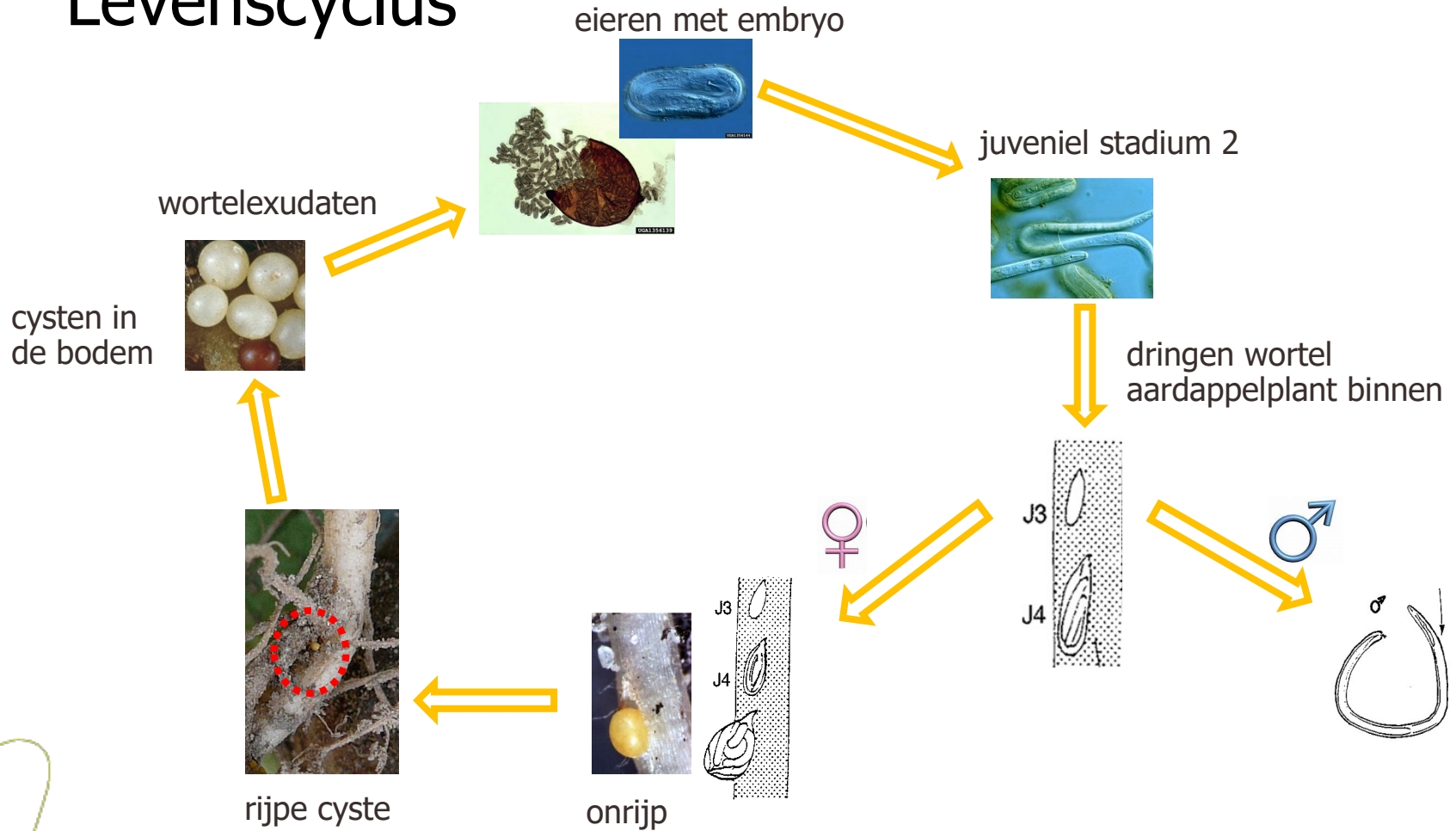

Te herkennen aan

- Planten blijven (pleksgewijs) achter in groei → valplakken
- Opbrengstderving van 50% of meer
- Fijne sortering

Levenscyclus

Preventieve maatregelen

- Ruime vruchtwisseling
 - Wettelijk 1/3 consumptieteelt en 1/4 gecertificeerde pootgoedteelt
 - Elk jaar **geen aardappelen**: **reductie van 20-35%**
- Géén aardappelopslag
- Juiste rassenkeuze; afwisselen
 - resistent ras (vaak Ro óf Pa): **reductie van 80%**
- Gecertificeerd pootgoed gebruiken
- Landbouwmachines reinigen
- Geen besmette grond opvoeren

Wetgeving indien officieel besmet (consumptie)

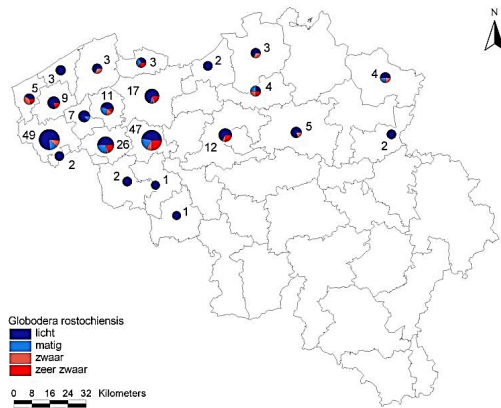
- Geen meldingsplicht, wél
 - noteren in 'register van aanwezigheid van schadelijke organismen'
 - verplichte maatregelen toepassen
 - gedurende 6 jaar, daarna nieuw staal
 - verbod op teelt van vatbare aardappelrassen, tomaat, aubergine, paprika, vermeerderingsmateriaal
- Mogelijkheid om in te korten tot 3 jaar (nieuwe staalname)
 - **Resistent ras** telen tegen de Globodera soort aanwezig: **reductie 80%**
 - In combinatie met erkend nematicide (Nemathorin of Velum Prime)
 - Vanggewas bv. raketblad

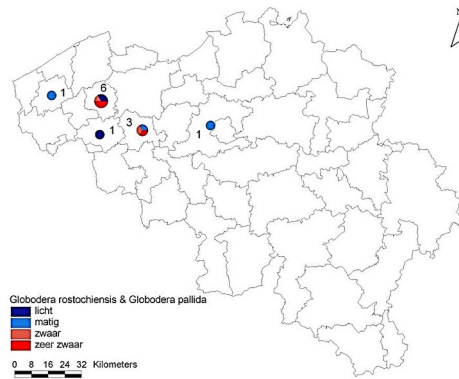
Beetje geschiedenis

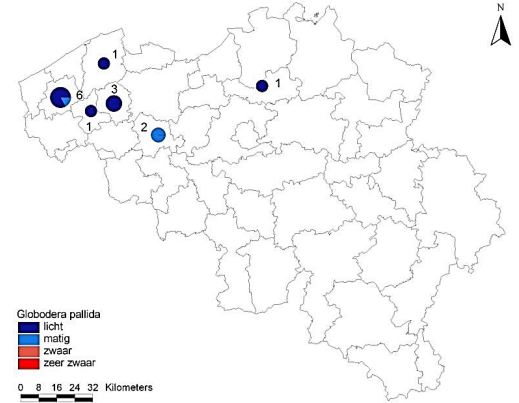
Belgische screening 2008-2009: > 2000 stalen

G. Rostochiensis

G. Pallida

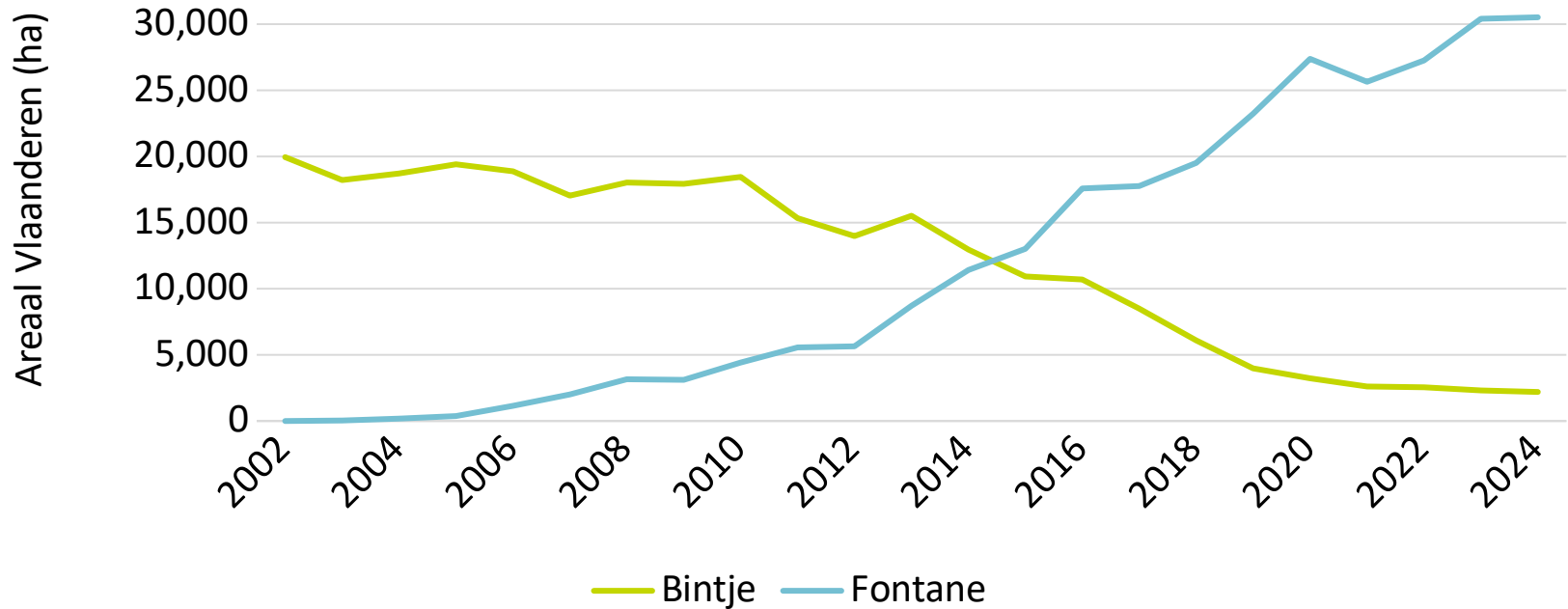

G. Rostochiensis én
G. Pallida

Resultaten:

- Wallonië: enkel in Henegouwen enkele lichte aantastingen (G. Rostochiensis)
- Vlaanderen: verspreid van licht tot zeer zware aantastingen met beide soorten
 - !West- en Oost-Vlaanderen: ± 50% van stalen besmet (Let op: selectie velden vaak met vermoeden van aantasting)

Reactie: Bintje → Fontane

Resistentie rassen

- Resistentie van rassen is dé manier om de aaltjesproblematiek aan te pakken: **reductie 80%**
- Naar schatting:

	Areaal consumptie (ha)	Vatbare rassen (Bintje, Challenger, ...)	Ro-resistente rassen (Fontane, ...)	Pa-resistente rassen (Innovator, ...)
2002	47.700	77%	22%	1%
2012	22.000	77%	22%	1%

Resistentie rassen

- Resistentie van rassen is dé manier om de aaltjesproblematiek aan te pakken: reductie 80%
- Naar schatting:

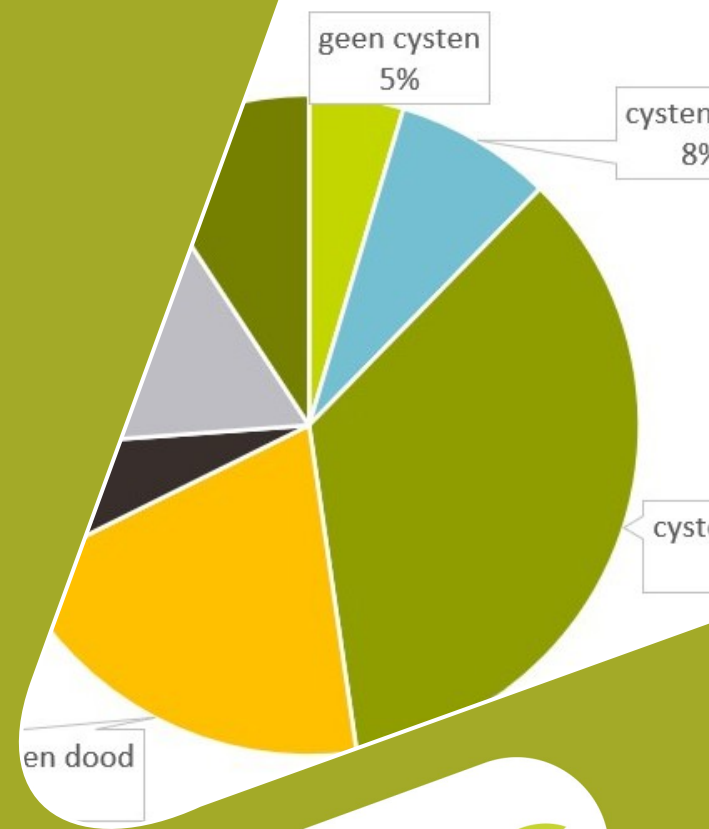
	Areaal consumptie (ha)	Vatbare rassen (Bintje, Challenger, ...)	Ro-resistente rassen (Fontane, ...)	Pa-resistente rassen (Innovator, ...)
2002	47.700	77%	22%	1%
2012	68.000	57%	32%	11%
2024	100.000	10%	60%	30%

Resistentie rassen

- Resistentie van rassen is dé manier om de aaltjesproblematiek aan te pakken: reductie 80%
- Naar schatting:

	Areaal consumptie (ha)	Vatbare rassen (Bintje, Challenger, ...)	Ro-resistente rassen (Fontane, ...)	Pa-resistente rassen (Innovator, ...)
2002	47.700	77%	22%	1%
2012	68.000	57%	32%	11%
2024	100.000	10%	83%	7%

En op vandaag?

Jaarlijkse staalname FAVV

- Sinds 2010: jaarlijks 0,5% van areaal consumptieaardappelen bemonsterd

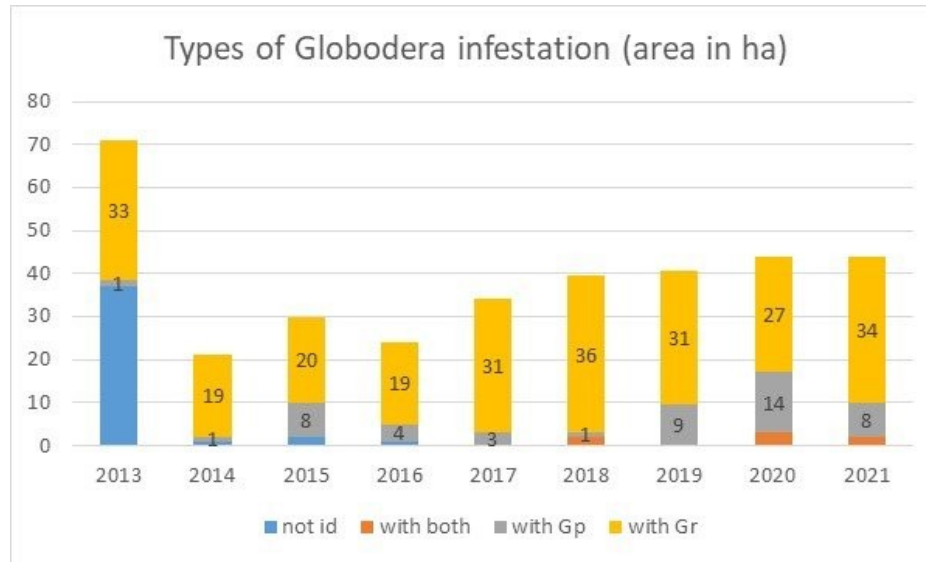
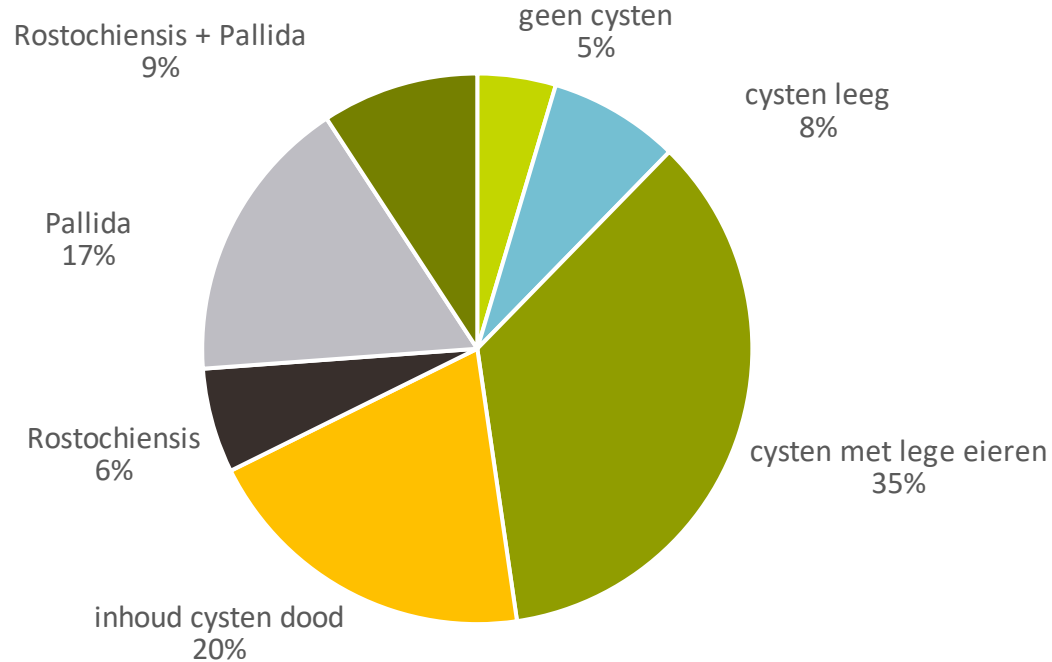

Fig. 1. Evolution of the potato cropped area (seed and ware potato) infested with either *G. rostochiensis* (Gr), *G. pallida* (Gp), or where both species or unknown (not id).

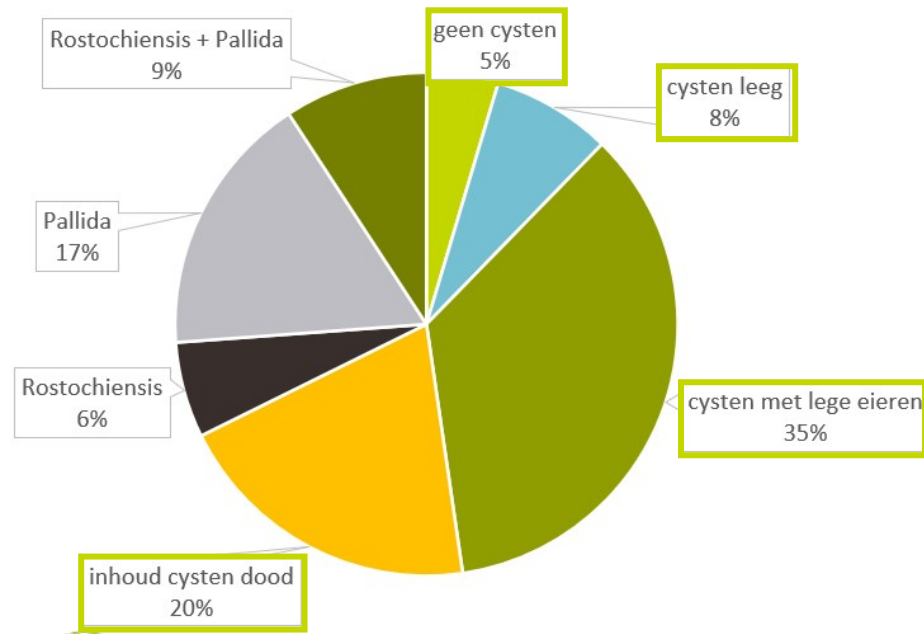
Data (ha) obtained over 9 years based on official sampling by FASFC. (Number of ha with Gr and Gp indicated in bars).

Screening 2024

(65 Vlaamse percelen; met gekende aantasting verleden)

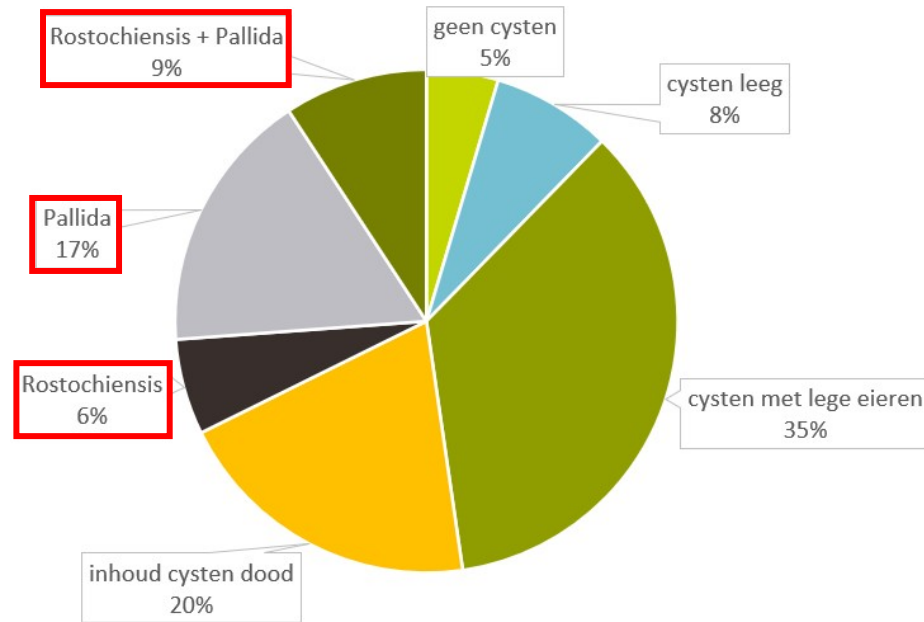
Globodera rostochiensis opgeruimd

- 68% opgeruimd
- Dankzij:
 - (zeer) ruime vruchtwisseling
 - aangepaste rassenkeuze
 - bodemontsmetting

Globodera pallida in opmars

- rassenkeuze niet aangepast
- minstens 3x Fontane

Rassenkeuze

Rassenlijst

Vatbaar

- Bintje
- Challenger
- Palace
- Charlotte
- Zorba
- ...

Globodera rostochiensis 1,4

- Amora
- Annabelle
- Anosta
- Felsina
- Fontane
- Frieslander
- Jelly
- Markies
- Première
- Sinora
- SH C 909
- ...

Globodera pallida 2,3

- Innovator
- Alverstone Russet
- ...

G. rostochiensis + pallida

- Armedi
- Aromata
- Cardyma
- Etana
- Forza
- Lady Anna
- Lugano
- Santé
- Tiger
-

Rassenproeven: dubbele resistentie

2017 Lady Anna, (Crisps4All)

2018 Lady Anna, Tiger

2019 Lady Anna, Tiger

2020 Lady Anna, Tiger, Cardyma

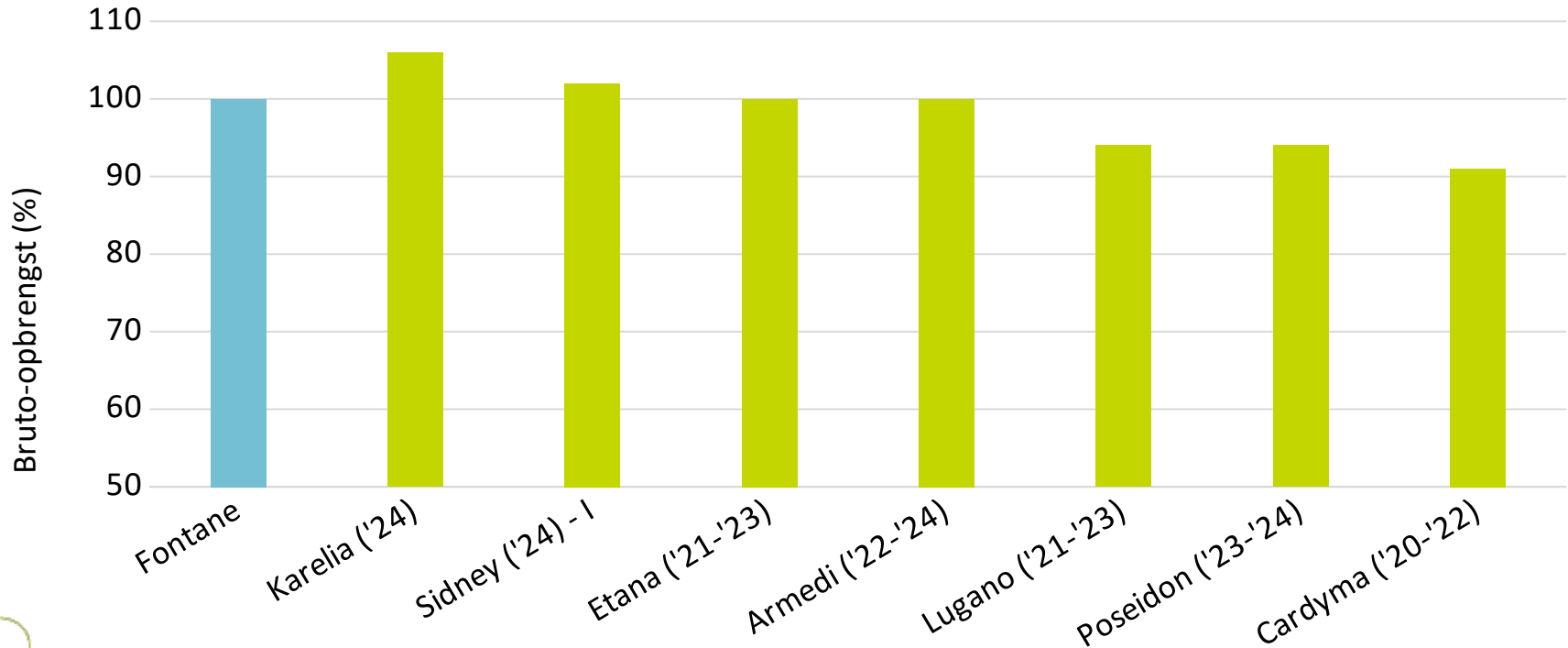
2021 Cardyma, Etana, Lugano

2022 Cardyma, Etana, Lugano, Armedi, Papageno

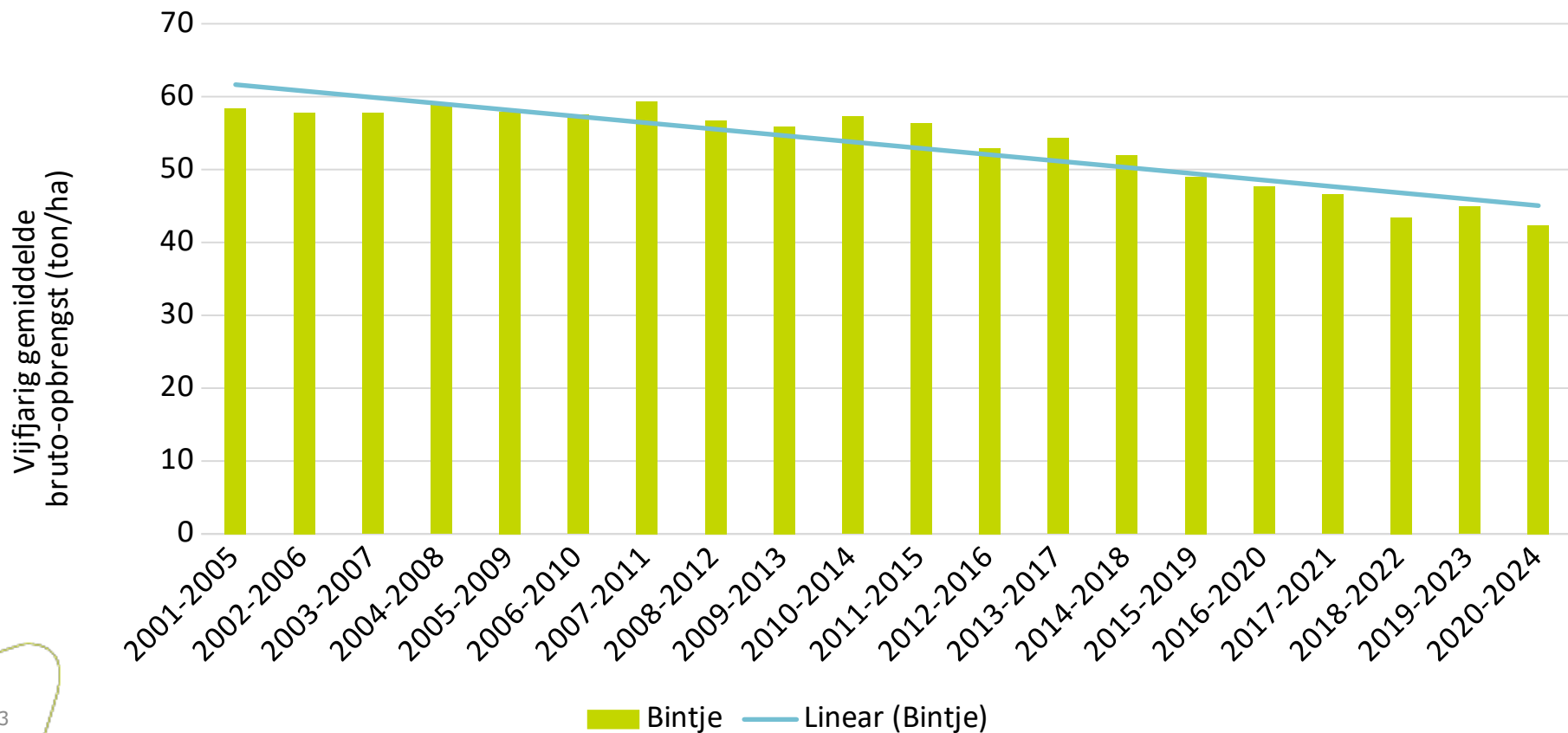
2023 Etana, Lugano, Armedi, Papageno, Poseidon

2024 Armedi, Poseidon, Karelia, Sidney

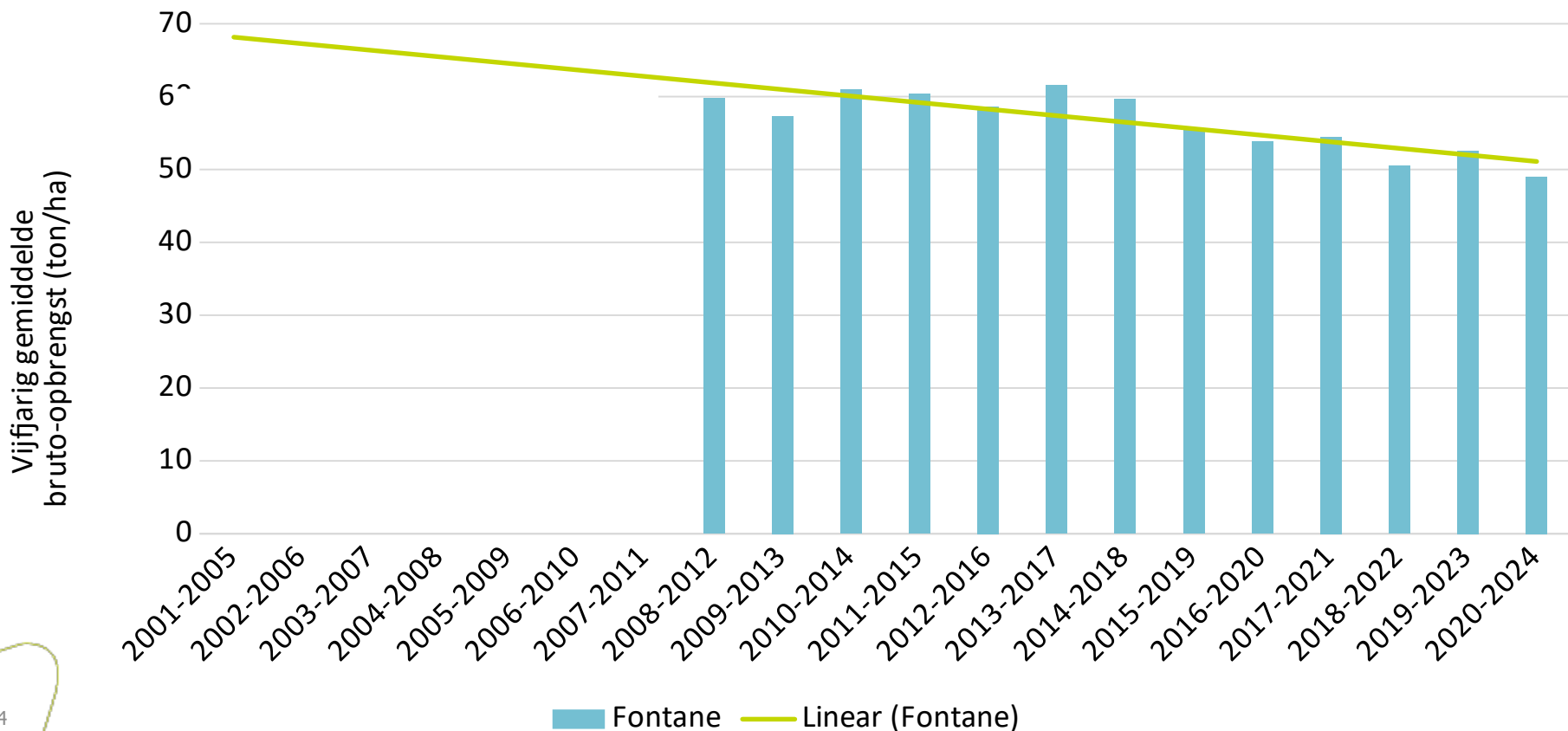
Bruto-opbrengst: relatief t.o.v. Fontane

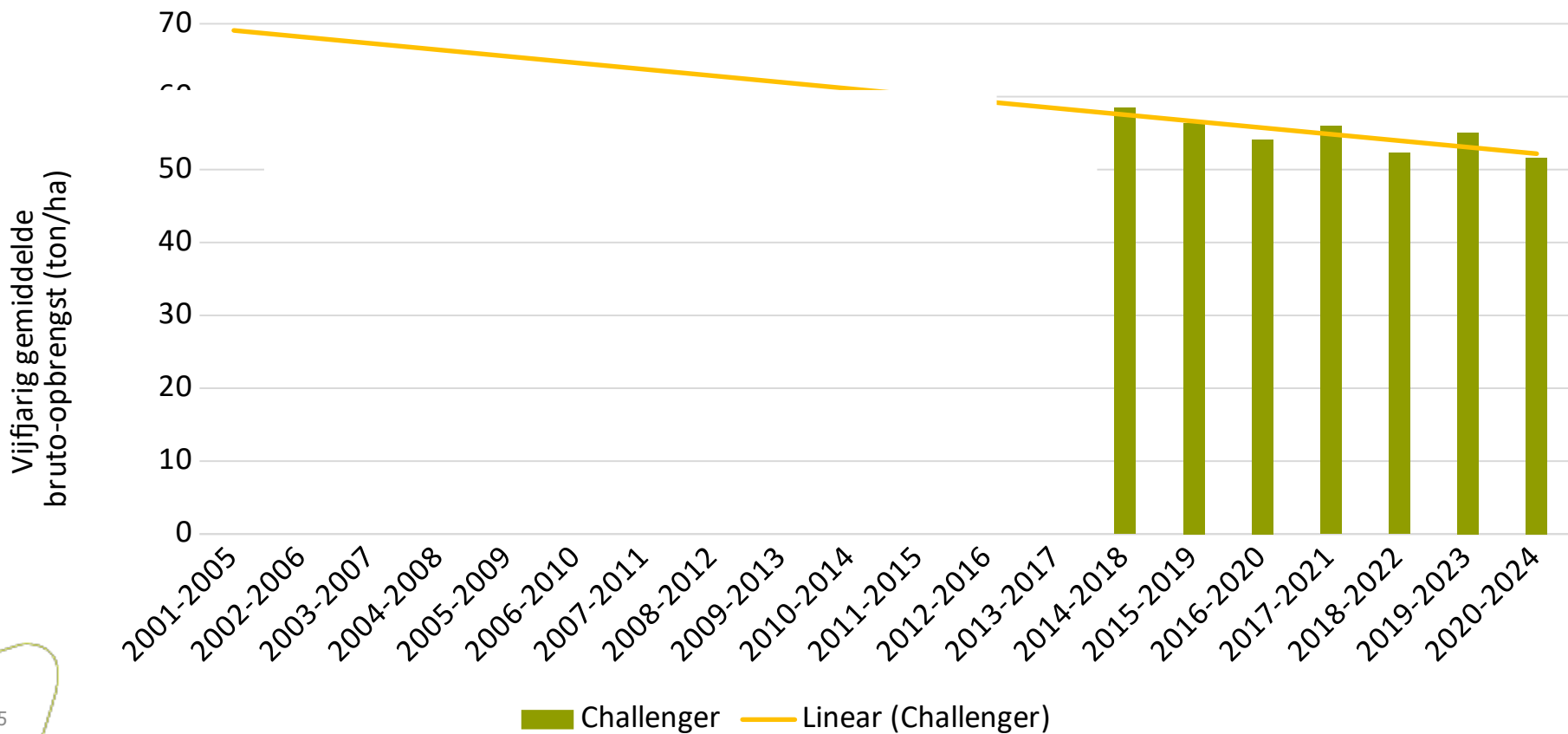
Klimaatverandering?

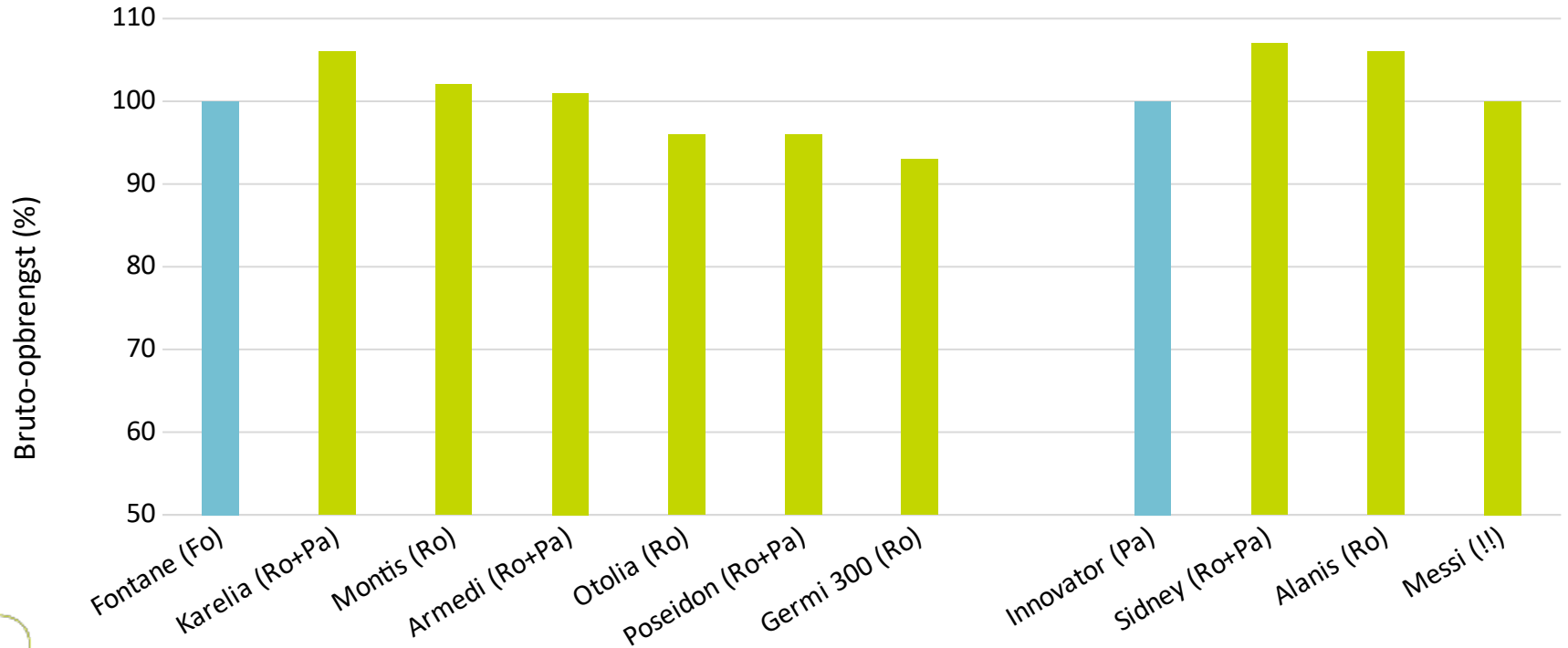
Klimaatverandering?

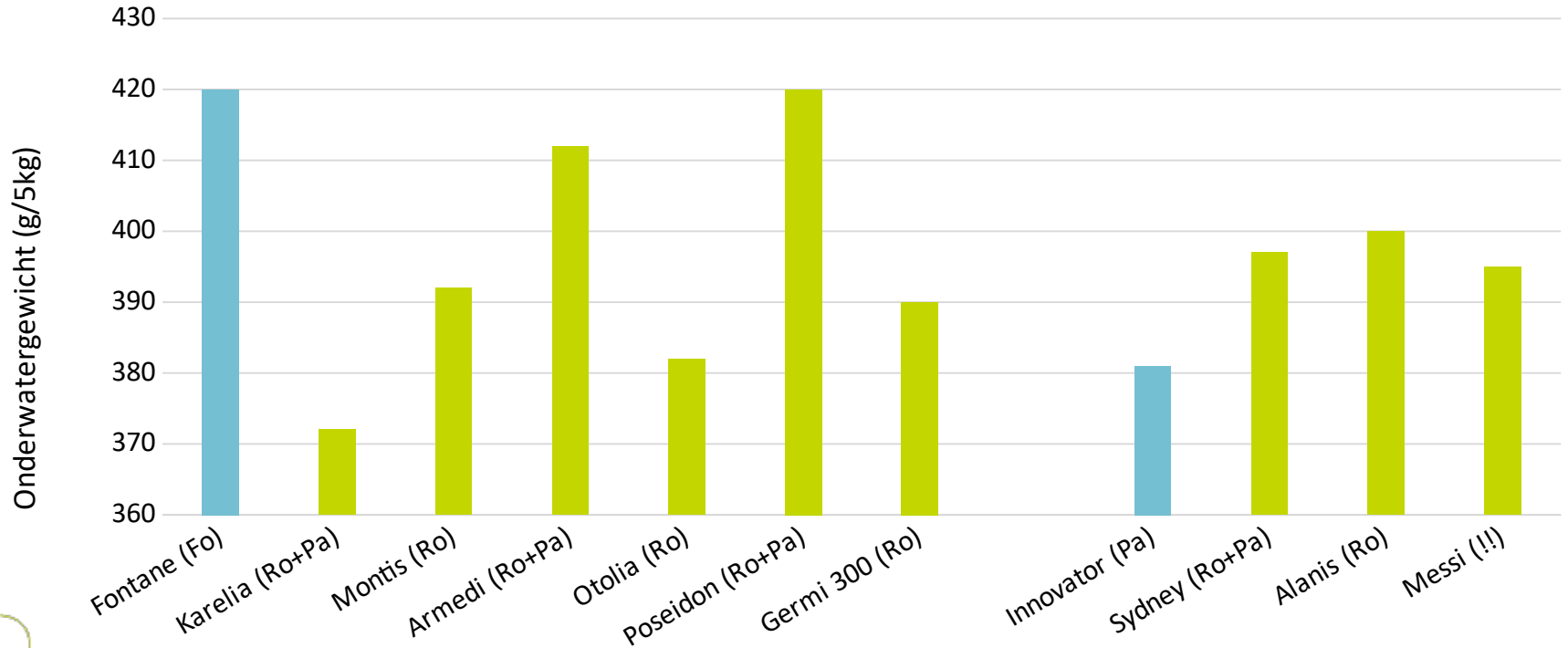
Klimaatverandering?

Resultaten 2024: Bruto-opbrengst

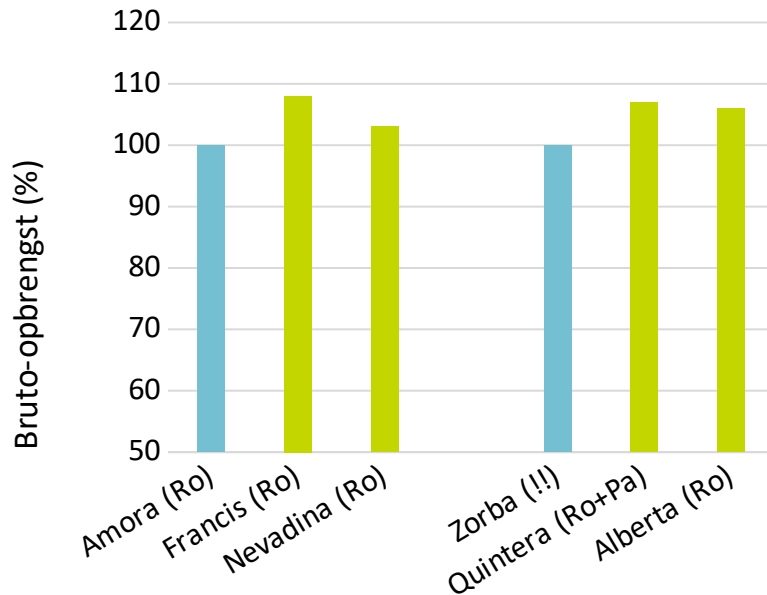

Resultaten 2024: Onderwatergewicht

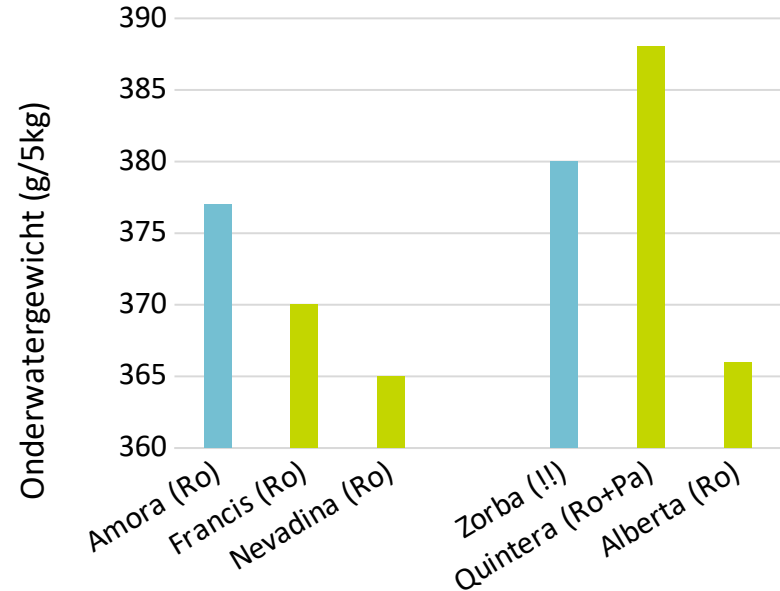

Resultaten 2024: (half)vroege friet

Bruto-opbrengst

Onderwatergewicht

Veel parameters

snelheid opkomst

knollengte

frietkleur

gewasstand

sortering

smaak na koken

knollen per struik

drijvers

stengels per struik

gewone schurft

blauwgevoeligheid

lakschurft

snelheid afrijping

knolvorm

onderwatergewicht

DANK U.

www.nematoden.be